

[Knud Thomsen.]

finde, at det var rimeligt i dette område at lægge en industri; man vil gerne trække nye virksomheder til, men kommunen kan ikke klare det. Dér synes vi i og for sig det kan være fornuftigt med nogen statsstøtte til kommunerne som angivet i lovforslaget. Vi kan derimod ikke lide, at man for at industribyggemodne et sådant areal skal gå vejen over beskæftigelsesloven. Det kan give anledning til fejlinvesteringer, at der laves industriarealer på steder, hvor man har eller har haft eller frygter arbejdsløshed, men ikke på steder, der ud fra landsplanlægnings synspunkter egner sig til en sådan industri. Man kunne dog her drøfte, om der måske via denne lovgivning skulle kunne ydes bistand til en kommunes erhvervelse af industriarealer og til udgifterne til at industribyggemodne disse arealer, naturligvis kun i en egn, der må betegnes som trængende i denne henseende. Jeg vil gerne i denne forbindelse ud fra egne erfaringer pege meget stærkt på problemerne ved vandindvinding og afvanding. Det er en væsentlig faktor, og her sker det ustandseligt, at man brænder fingrene. Jeg har selv siddet i en spildevandskommission og beder om, at man i høj grad har opmærksomheden henvendt på, at vanskeligheder, der synes små, så længe virksomhederne er små, bliver kæmpemæssige, så snart virksomheden begynder at udvikle sig, både hvad vandindvinding og afvanding angår; hertil kan naturligvis komme støj- og lugtgener, men det er noget, der udvikler sig mere organisk samtidig med virksomheden, det får man øje for i tide.

Jeg vil altså gerne sammenfattende sige, at vi står velvillige over for drøftelser om en landsplanlægning vedrørende en fornuftig erhvervslokalisering og velvillige over for lokale egnsudviklingsbestrebelse, men ikke over for en af staten dirigeret erhvervsudvikling. Hæmmes selve finansieringen i et egnsudviklingsområde af kapitalknaphed, er den vej, man efter vor mening må gå, over de eksisterende pengeinstitutter og Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk samt eventuel lokal udbygning af den tanke, som dette institut hviler på. Vi vil gerne se på forslaget i enkeltheder i et udvalg, men vil altså først og fremmest her vurdere, om vi kan forlige de principper, det

indeholder, med den økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation, der foreligger i landet.

Kirkegaard: Da loven om egnsudvikling blev gennemført i 1958, blev den, så vidt jeg erindrer, betegnet som en forsøgslovgivning, og som sådan har den nu altså virket i nogle år. Det er min opfattelse, at loven er administreret med den forsigtighed, som en forsøgslovgivning kræver, at egnsudviklingsrådet har været så kritisk med hensyn til de foreliggende projekter, at ingen spekulant har fået et luftkastel finansieret af de tilstedeværende midler, og det er jeg meget tilfreds med.

Af mange grunde, hvoraf jeg gerne vil nævne nogle i det følgende, har jeg ikke noget imod en stærkere udnyttelse af lovens tilbud, og jeg tror, det er en god idé, at der fremtidig etableres et samarbejde mellem egnsudviklingen og landsplanlægningen. Formentlig er vi næsten alle sammen enige om, at vi skal søge at undgå de skader og vanskeligheder, som opstår, når erhvervs livet på en egn stagnerer og der opstår, hvad man kalder arbejdsløshedsøer. I så tilfælde er det nødvendigt, at det offentlige træder til med forskellige tilskudsordninger, måske til beskæftigelsesarbejder, hjælp til flytning af arbejdere hen til andre egne af landet, ekstra understøttelser o. s. v. En sådan arbejdsløshedsø frembyder et trist billede, og de foranstaltninger, som jeg her har nævnt, er ikke, hvor nødvendige de end er, i stand til at løse stedets problem. Det er sådanne steder, man skal søge at nå resultater ved hjælp af udviklingsloven. Hvis befolkningen på en egn kan sandsynliggøre et fornuftigt projekt til gavn for egnen og samfundet, som øger nyttig produktion, som sparer eller indtjener valuta, ja, så hjælper staten i gang. Det er ikke staten, der skal dirigere, og det er ikke egnsudvalget, der skal dirigere. Det afgørende i dette lovforslag er netop, at der kaldes på befolkningens fantasi og foretagsomhed. Derfor mener jeg, at frygten for statsdirigering, eventuelt også for socialisering, er fuldstændig ubegrundet. Efter min opfattelse går lovforslaget snarere ud på det modsatte af dirigering og socialisering. Det, der er tale om i lovforslaget, er hjælp til selvhjælp.